

Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego w sprawach bankowych za okres od lipca do grudnia 2016 r. (cz. II)

MIROSŁAW BĄCZYK

Kontrola sądowa klauzul umownych *in concreto*

Sąd z urzędu bada, czy poszczególne postanowienia umowy o usługę turystyczną nie mają cech klauzul niedozwolonych [wyrok SN z 25.08.2016 r. (V CNP 61/15), niepubl.].

Teza ta została sformułowana w związku z rozpoznaniem przez SN skargi na prawomocny wyrok Sądu Okręgowego kończący postępowanie, w którym kontrahent pozwanego biura podróży dochodził od tego biura zwrotu kosztów zakupionych, powrotnych biletów do kraju z wypoczynku w Turcji. Klienta biura nie poinformowano o zmianie terminu odlotu samolotu do Polski i musiał on sam pokryć koszty powrotu do kraju wraz z rodziną w czasie późniejszym. Pozwane biuro powoływało się na zaniechanie klienta, który nie dowiadywał się, zgodnie z postanowieniami ogólnych warunków, o dokładnym terminie odlotu samolotu po zakończeniu pobytu w Turcji (informacja o potrzebie potwierdzenia daty wylotu przez klienta znajdowała się w kilku dokumentach, także w voucherze).

Stanowisko to zaakceptowały oba sądy *meriti*, a SN – powołując się na jedno z orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE – stwierdził, że sąd krajowy ma obowiązek uwzględniania z urzędu abuzywności konkretnego postanowienia umownego i ewentualnego stwierdzenia niewiążącego charakteru tego postanowienia (w uzasadnieniu wyroku SN chyba pomyłkowo wspomniano o „stwierdzeniu nieważności” postanowienia). W konsekwencji SN uznał, że odmienne stanowisko Sądu Okręgowego (niedokonanie takiej oceny) „narusza *ratio legis*” ustawy o usługach turystycznych. Konstatacja SN jest taka, że „uchylenie się od oceny abuzywności postanowienia umowy wiążącej strony, które – jak przyjął Sąd – przerzucało na powoda wyłączny obowiązek upewnienia się o godzinie powrotnego kursu samolotowego (...) stanowi uchybienie odpowiednim przepisom dyrektywy Rady 93/13/EWG” i uzasadnia stwierdzenie, że wyrok SO był niezgodny z prawem.